

Kalaallit Nunaanni nukissiornermut uuliamik, benzinimik il.il. eqqussuineq suli pinnigitoorneqarsinnaanngilaq. Qaammaq qufersuinermut kiassarnermullu nukissiuutinik ataavartunik atuineq 1990-kkunnilli qaffakkiartorsimavoq, erngup nuklingata qaffiarnerigallagaanik peqquteqartumik. Nukissiuutinik tamarmiusumik atuinermi nukissiuutinik ataavartunik atuineq maannamut taamaallaat 9 procentuovoq.

9.1 KALAALLIT NUNAANNI NUKISSAMIK ATUINEQ

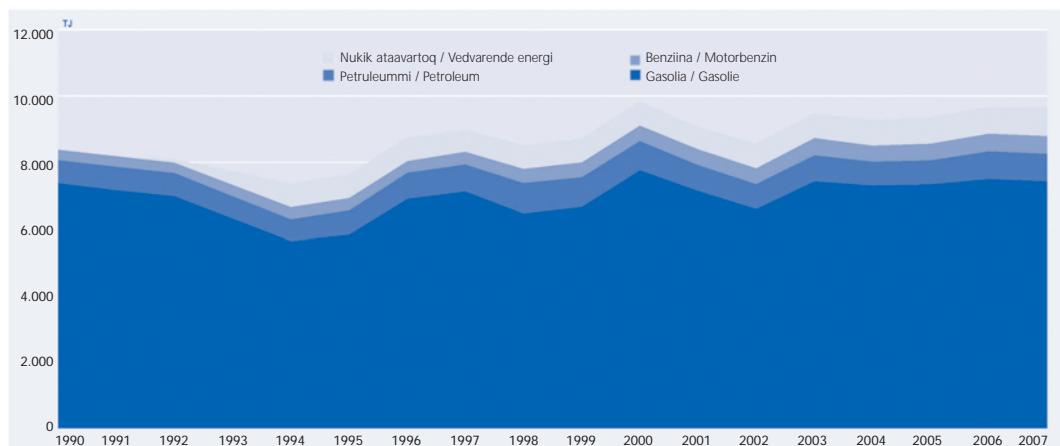
Soorlu ataani Titartakkami 9.1-mi takuneqarsinnaasoq nukissiuutinut ikummatisatut gasuulia, petruuliu benzinalu eqqussornerpaasimapput. Gasuulia ikummatisaaavoq atorneqarnerpaaq kiisalu innaallagissamik kiassarnermillu tunissiornermut, illunik, suliffegarfinnik inuussutissarsiorfinnili kiisalu suliffissuarnik, aalisariutinik nuannaariutinillu nunamilu angallassisutinik innaallagissiornermut kiassaaermullu atorneqartarluni.

Petruuliu illunik kiassaanermut atorneqartapoq. Jetpetruuliu timmisartunut ingerlatsissutitut atorneqartapoq. Ukiuni kingullerni petruulumik atuineq annikillartorsimavoq.

Benzin aalisariutini nuannaariutinilu kiisalu nunami angallassisutini ingerlatsissutitut atorneqartapoq. Benzinimik atuineq 1996-milli qaffakkiartuaarsimavoq.

Titartagaq 9.1

Nukissiuutinik atuineq

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

Grønland er afhængig af import af olie, benzin mv. til fremstilling af energi. Siden 1990'erne er brugen af vedvarende energi til produktion af lys og varme imidlertid steget med vandkraft som den vigtigste energikilde. I dag udgør vedvarende energi 9 pct. af det samlede energiforbrug.

9.1 GRØNLANDS ENERGIFORBRUG

Som det fremgår af Figur 9.1 stammer den overvejende del af energiforbruget fra importeret gasolie, petroleum og benzin (fossile brændsler). Gasolie er det mest anvendte brændsel og bruges til produktion af el og varme, til opvarming i husholdninger, institutioner og erhverv samt i industrien, til fiske- og fridtsfartøjer og til landtransport.

Petroleum bruges til opvarming i husholdninger. Jetpetroleum bruges som drivmiddel til fly. Forbruget af petroleumsprodukter har i de senere år været faldende.

Benzin bruges som drivmiddel i fiske- og fridtsfartøjer og til landtransport. Forbruget af benzin er steget jævnt siden 1996.

Figur 9.1

Energiforbruget

9.1.1 Nukissiuutit ataavartut

Erngup nukinga ataavartumik nukissiuutaavoq ataavartoq pilngaarnerpaaq ilutigisaanillu nunami nukissornermut atorneqarsinnaasut annerpaataralugu. Nunami erngup nukinganik innaallagissiorfik siulleq Nuummi Kangerluarsunnguami 1993-mi atoqqaartinneqarpoq.

Nukissamik ataavartumik atuineq ataatsimut isigalugu 1992-miilli qaffakkiartorsimavoq. Taamaattorli ikummatisssnik nunap iluaneersunik atuineq 1994-miilli nukissamik ataavartumik tunisassiornermit qaffannerusimavoq.

Ataavartumik nukissiuutit allat nukissamik atuinerup tamarmiusup ilaminiinnannguarai, najukkanil sumiiffinni avinngarusimasuni pingaaruteqarsinnaallutik. Taakkunani pilngaarnerusumik anorisaatit minnerit, seqinermit nukissiuutit aalisakkallu orsuannik ikummateqarneq pineqarlutik. Nukissiuutit taakku pillugit kisitsisitigut ingerlaavartumik paasissutis saliortoqarneq ajorpoq.

Erngup nukinganik nukissiorneq adressemi takuu: www.aluminium.gl/content/dk/fakta/vandkraft_i_gronland

9.1.2 Ikummatisianik nunap iluaneersunik pinngitsuisinnaannginnejnq

Nukissiornermit pilersaarusrornermi ikummatisianik nunap iluaneersunik pinngitsuisinnaannginnerup apparitinnejnarriessaa ukiuni arlalinni sammineqarpoq.

Nukissamik ataavartumik atuinikkut Kalaallit Nunaata ikummatisamik nunap iluaneersunik ikummatisianik eqqusuinermit soorlu uuliamik pinngitsuisinnaannginnerulissaq taamaalillunilu nunarsuarmi niuernermi uuliat akianut nikerratumt kisalu pilersuinikkut eqqoruminarnera millisinnettineqarpoq.

1990-mi Kalaallit Nunaata ikummatisianik nunap iluaneersunik eqqussuineria pinngitsoorneqarsinnaanngilluinnarpooq. 1990-p aallartinnerani ikuallaaveqalernikkut uuliamik pinngitsuisinnaannginnej 99 procentiuvoq. 1994-im Kangerluarsunnguami erngup nukinganik nukissiorfiliornikkut uulia mik pinngitsuisinnaannginnej 91 procentimut annikilleriar tinneqarpoq.

Ikummatisianik imerpalaasunik eqqussuineq tamarmiusoq Tabell 9.7-mi takuneqarsinnaavoq.

Nunap iluaneersunik ikummatisianik pinngitsuisinnaannginermut taartigisinaasaalu pillugit adressemi sukumiine rurumik takukkit: http://sat.dk/xpdf/Meet-051020_hc1.pdf

9.1.3 Kuldioxidimik aniatitsineq

Silaannaq avatangisillu inuit pilersitaannit ikummatisianik nunap iluaneersunik ikuallaanikkut sunnertittarput, taakku gassinik soorlu kuldioxid, lattergas, metan aamma cfc-gassilnik aniatitsisarput.

Kalaallit Nunaanni kuldioxidimik aniatitsisoarnera ukiut ingerlanerini assigiinngiaartarpoq, tamannalu pingartumik nuussinermut, angallassinermut toqqaannartumillu kiassar nermut gasuuliamic atuinerup qaffanneranik apparerneriluunniit pissuteqarpoq.

Taamaattorli kuldioxidimik aniatitsineq annikilleriarsimavoq

9.1.1 Vedvarende energi

Vandkraft er den vigtigste vedvarende energikilde og udgør samtidig landets største energipotentiale. Landets første vandkraftværk blev indviet i Buksefjorden ved Nuuk i 1993. Forbruget af vedvarende energi har generelt været stigende siden 1992. Siden 1994 er forbruget af fossile brændsler steget mere end produktionen af vedvarende energi.

Øvrige vedvarende energikilder udgør en mindre andel af det samlede energiforbrug, men kan have betydning i isolerede lokalområder. Det drejer sig primært om minivindmøller, solenergi og afbrænding af fiskeolie. Der udarbejdes ikke løbende statistik over sidstnævnte energikilder.

Se nærmere om vandkraft på adressen: www.aluminium.gl/content/dk/fakta/vandkraft_i_gronland

9.1.2 Afhængighed af fossile brændsler

Energiplanlægningen har i flere år været fokuset på at nedbringe afhængigheden af fossile brændsler. Brugen af vedvarende energi gør Grønland mindre afhængig af importerede fossile brændsler og dermed mindre sårbar over for svigende oliepriser på verdensmarkedet samt forsyningssvigt.

I 1990 var Grønland 100 pct. afhængig af importerede fossile brændsler. Ved introduktionen af affaldsforbrænding i starten af 1990'erne faldt afhængigheden af olie til 99 pct. Ved indvielsen af vandkraftværket i Buksefjorden i 1994 blev landets afhængighed af olie reduceret til 91 pct.

Den totale import af flydende brændstoffer fremgår af Tabel 9.7.

Se mere om afhængigheden af fossile brændsler og alternativer på adressen: http://sat.dk/xpdf/Meet-051020_hc1.pdf

9.1.3 Udledning af kuldioxid

Luftten og miljøet udsættes for en væsentlig menneskeskabt påvirkning gennem afbrænding af fossile brændstoffer, der udleder en række drivhusgasser som kuldioxid, lattergas, metan og CFC-gasser.

Grønlands udledning af kuldioxid varierer over årene primært på grund af stigning eller fald i forbruget af gasolie til konvertering, transport og direkte opvarmning.

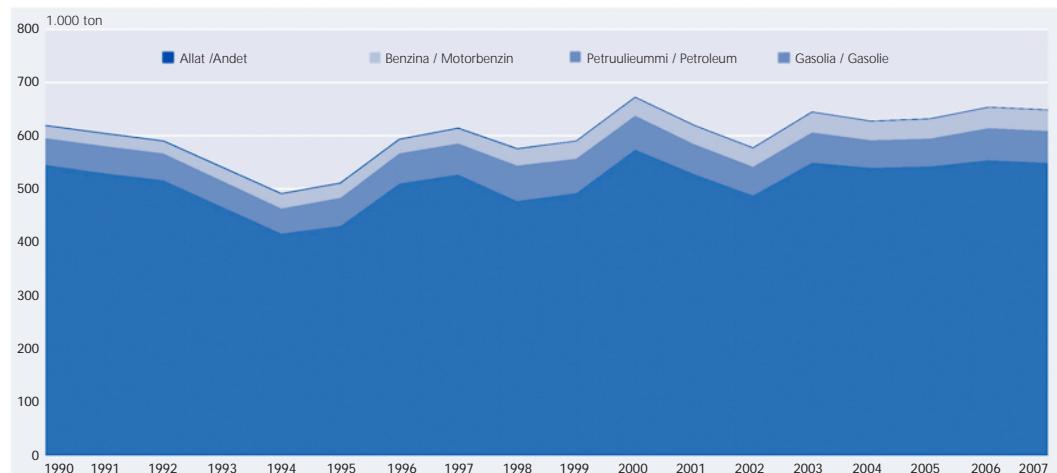
Der er opnået et relativt fald i udledningen af

ilaatigut uuliamik atuinerup erngup nukinganik nukissiorner-mik taarserneqnareratigut eqqakkanillu ikuallaanermik.

Titartakkami 9.2-mi nukissamik atuinermit kuldioxidimik aniatitsinerup nikerarnera takutinneqarpooq. Kuldioxidimik aniatitsinerit naatsorsuinermerik tunngaveqarpuit nukissiuutinik atuinivimmit aniatitsinermullu aalajangiisuititat Danmarkimi Energistyrelsemi pissarsiat tunngavigalugit.

Titartagaq 9.2

Nukissiutinut atuinermit kuldioxid-mik aniatitsineq

Najoqquaq: Naatsorsueqqissaartarfik

kuldioxid fra produktionen ved delvis udskifting af olie med energi fra vandkraft og forbrænding af affald.

I Figur 9.2 vises udviklingen i udledningen af kuldioxid fra brugen af energi. Der er tale om et teoretisk beregnet udslip af kuldioxid på baggrund af det endelige energiforbrug og teoretiske emissionsfaktorer, opgivet af Energistyrelsen i Danmark.

Figur 9.2

Udledning af kuldioxid fra energiforbrug

Kilde: Grønlands Statistik

Kalaallit Nunaat silaannaap allanngoriartorneranut FN-p isu-maqatigiisummut sinaakkutaliussaanut 1992-meersumut aamma Kyoto-protokoll FN-p silaannaap allanngoriartornera pillugu sinaakkuttassiaanut 1998-meersumut, gassit aniatin-neqarlutik silaanaap allanngoriartorneranik pilersitsisartut millisarnejarnissaanut, isumaqatigiisutinut ilaangnilaq.

Inatsisartut Qallunaat Nunaat peqqunikuuaat Kyoto-protokol Kalaallit Nunaata piumasarinsinnaasaat eqqarsaatiginagit akuerseqqullugu, Savalimmiormiilliul piumasaralugu nunami piginnittuuffiup iluani piumasarineqarsinnaasut immikkut isiginiarneqassasut. Qallunaat Nunaat Kalaallit Nunaat peqatigalu september 2001-mi Kyoto-protokol-p sinaakkut-tassatut siunniussamat akuerseqqataavoq. Tamatuma kingu-neraa Kalaallit Nunaata gassinik silaannaap allanngoriartuuta-sinnaasunik aniatitsinini iliuuseqarnikkut millisassagaa 1990-mi aniatitsinerup nalingata tungaanut. Tamatuma saniatigut Kalaallit Nunaat ukiumoortumik nalunaarusiortarnissaminut qanoq gassinik silaannarmut allanngoritsisinnaasunik aniatit-sinini FN-ip Silap Pissusaa pillugu allaffeqarfianut ukiumoor-tumik nalunaaruteqartassasoq.

Grønland er ikke part i FN's rammekonvention om klimaforandringer (1992) og i Kyoto-protokollen til FN's rammekonvention om klimaforandringer (1998), der har som målsætning at mindske udledningen af drivhusgasser til atmosfæren.

Inatsisartut bad Danmark ratificere Kyoto-protokollen uden forbehold for Grønland, mens der efter det færøske Lagtingets ønske blev taget et territorielt forbehold for Færøerne. I forbindelse med den danske ratifikation indgik Grønland og Danmark en rammeaftale om ratifikation af Kyoto-protokollen i september 2001. Efter denne aftale skal Grønland yde en aktiv indsats for at reducere udledningen af drivhusgasser i forhold til 1990. Desuden skal Grønland bidrage til, at der kan sendes årlige opgørelser over udledningen af drivhusgasser til FN's klimasekretariat.

Internet-kkut aamma takuneqarsinnaasut

Silanaap allanngoriornera pillugu isumaqtigilissut Kyotoprotokolle-lu:

Silanaap allanngoriornera pillugu isumaqtigilissutip si-naakkutaa 1992-meersoq tamakkerlugu:
<http://unfccc.int/resource/docs/convkp/conveng.pdf>

Silanaap allanngoriornera pillugu isumaqtigilissutip si-naakkutaa 1998-meersoq tamakkerlugu: <http://unfccc.int/resource/docs/convkp/kpeng.pdf>

Silap pissusaanut- Nukissiuteqarnermullu ministereqarfiup internit-kkut quppersagaani COP15: www.cop15.dk. Aammataaq ilaapput Silap pissusaanut- Nukissiuteqarnermullu ministereqarfiup quppersagaani pingaarnermi: www.ke-min.dk

Silap pissusaanut- Nukissiuteqarnermullu ministereqarfiup EU internet-kkut quppersagaani allaaserineqarpoq Kyoto-protokolli suunersoq:

http://europa.eu/legislation_summaries/environment/tackling_climate_change/l28060_da.htm

Silap pissusaanut- Nukissiuteqarnermullu ministereqarfiup quppersagaanni allaaserineqarpoq Kyoto-protokolli sumik imaqarnersoq:

<http://da.cop15.dk/klimafakta/kyoto+protokollen/hvad+siger+kyoto+protokollen-c7->

9

FN-p Silap Pissusaa pillugu allaffeqarfianut nalunaarutigineqartut:

<http://unfccc.int/2860.php>

Ukiuumortumik gassit silaannarmik kissakkiatortitsisartut atortakkavut FN-p nittartakkakkut quppersagaani takuneqarsinnaapput. Nalunaarutigineqartartut taaneqartarpot National Inventory Submissions, imaluunniit GHG submissions. Nalunaarutigineqartut kingullit maajimi 2009-meersut uani takuneqarsinnaapput:

http://unfccc.int/national_reports/annex_i_ghg_inventories/national_inventories_submissions/items/4771.php

Ukiut sisamakkaarlugit National Communication sananeqarpoq. Tassani nunat laasortaasut politikkerii nassuaasarpuit qanoq gassinik kissakkiatortitsisartunik atuinermik millisaani-arlutik iliuuseqarsimanelutik. Nassuaatit tamaku FN-ip Nittartakkakkut quppersagaani takuneqarsinnaappa.

National Communication 4 (NC4) 2005-meersoq nittartakkakkut tamanit maannakkut takuneqarsinnaavoq, allakkiaq nutaanerpaqq National Communication 5 (NC5) maannakkut atuaqqissaarneqarpoq saqqumersinneqarnissaa siunertaralu-gu.

Allakkiat saqqummersinneqartut uani takuneqarsinnaapput: http://unfccc.int/national_reports/annex_i_natcom/submitted_natcom/items/3625.php

National Communication 4, 2005- meersuut attavik toq-qaannartoq: <http://unfccc.int/resource/docs/natc/dennnc4.pdf>

Links

Klimakonventionen og Kyotoprotokollen:

Rammekonventionen om Klimaændringer, 1992 – hele konventionen:
<http://unfccc.int/resource/docs/convkp/conveng.pdf>

Kyoto-protokollen til rammekonventionen om klimaændringer, 1998 – hele protokollen: http://unfccc.int/resource/docs/convkp/kpeng_.pdf

Klima- og Energiministeriets hjemmeside op til COP15. www.cop15.dk Dertil kommer også Klima- og Energiministeriets hovedside, www.ke-min.dk

EU side, der beskriver hvad Kyotoprotokollen er: http://europa.eu/legislation_summaries/environment/tackling_climate_change/l28060_da.htm

Klima- og Energiministeriets beskrivelse af, hvad der står i Kyotoprotokollen:

<http://da.cop15.dk/klimafakta/kyoto+protokollen/hvad+siger+kyoto+protokollen-c7->
Indberetninger til FN's Klimasekretariat.

United Nations Framework Convention on Climate Change, hovedsiden for FN's klimasekretariat:

<http://unfccc.int/2860.php>

De årlige indberetninger om vores udledning af drivhusgasser offentliggøres på FN's hjemmeside. De årlige indberetninger kaldes National Inventory Submissions, alternativt GHG submissions. Den seneste indberetning, fra maj 2009, er offentliggjort på siden her:
http://unfccc.int/national_reports/annex_i_ghg_inventories/national_inventories_submissions/items/4771.php

Hver fjerde år udarbejdes en National Communication, der redegør for landenes politikker og tiltag for at reducere deres udledning af drivhusgasser. Disse rapporter offentliggøres også på FN's hjemmeside.

National Communication 4 (NC4) fra 2005 er tilgængelig på hjemmesiden nu, mens den nyste rapport, National Communication 5 (NC5) er under review inden endelig offentliggørelse.

Her offentliggøres rapporterne: http://unfccc.int/national_reports/annex_i_natcom/submitted_natcom/items/3625.php

Direkte link til National Communication 4 fra 2005: <http://unfccc.int/resource/docs/natc/dennnc4.pdf>

Kalaallit Nunaanni silaannaap pissusaata allaangoriartornera

Naalakkersuisut nittartagaanni oqaluttuarineqarpoq silaannaap pissusaata allanngorioratornera nunamullu tamakku kignunissaasa pitsaaqutigisinnasaat ajoqutigisinnasaat: www.climategreenland.gl

Qallunaat Nunaanni Pinngortitap pissusaannik misissuisarfik immikkortortaqapoq nunap issittup pissusaanik taamaalalat suliaqartunik, minnerunngitsumik Kalaallit Nunaanut tunngatillugu. Taaku nittartagaqarput silaanaap pissusaata allanngorioratorneranik misissuinernik amerlasuunik imaqartunik:

www.dmu.dk/Greenland/Klimaaendringer/

Danmarks Metrologiske Institut-i aamma silap pissusaata allanngorioratorneranik suliaqarpoq uani atuarneqarsinnaasunik: www.dmi.dk/dmi/index/klima.htm

9.2 KALAALLIT NUNAANNI NUKISSAMIK ATUINEQ

Kalaallit Nunaanni Nukissiorfiit maannamut Namminersornerullutik/Namminersorlutik Oqartussat ataanni suliffeqarfifiq. Nukissiorfiit innaallagissamik, imermik kissamillu tunisasiortutillu siammarterisuupput.

Nukissiorfiit pillugu adressemi sukumiinerusumik takuu: www.nukissiorfiit.gl/dk/

9.2.1 Illoqarfinni innaallagissamik imermillu pilersuineq

1993 Utoqqarmiut Kangerluarsunnguani erngup nukinganik innaallagissiorfiup atoqqaartinneqarfia tikillugu innaallagissamik pilersuineq innaallagissiorfimmik dieselimiik ingerlanneqartumik ataatsimik imaluunniit kiassaateqarfimmik illoqarfinni tamani siammarterivtalimmik tunngaveqarsimavoq. Illoqarfifiit imminnut ungasisorjussuunerat pissutigalugu maannamut illoqarfifiit akornanni nuissisarnissamut aningaa-saqarnikkut teknikkullu tunngavissaqarsimannngilaq.

Nioqquitornermi aningaasartuutit qaffasippu, innaallagissiorfiit amerlanerit mikigamik, illoqarfifiillu tamarmik immikkut sarfaluummik sillimmateqartiterlutik. Silap pissusaa pisutigalugu atuisut innaallagissamik pilersuinermi sivisuumik qamittoornerit saperpaat.

Iloqarfinni Nukissiorfiit innaallagissamik sarfalersuinerat Tiatartakkami 9.3-mi takuneqarsinnaavoq.

Nuummi sanaartukkat tamanut atugassiat Utoqqarmiut Kangerluarsunnguani erngup nukinganik innaallagissiorfimmit innaallagiortumik kiassaersornejarpot.

Klimaforandringerne i Grønland

Naalakkersuisuts hjemmeside, der bredt fortæller om klimaforandringerne og de konsekvenser forandringerne har for Grønland, både gode og dårlige: www.climategreenland.gl

Danmarks Miljøundersøgelser har en afdeiling, der udelukkende arbejder med Arktis, særligt Grønland. De har en hjemmeside, hvorpå der er offentliggjort en masse rapporter om klimaforandringerne i Grønland:
www.dmu.dk/Greenland/Klimaaendringer/

Danmarks Metrologiske Institut arbejder også med klimaforandringer og Grønland, se siden her: www.dmi.dk/dmi/index/klima.htm

9.2 GRØNLANDS ENERGIFORSYNING (NUKISSIORFIIT)

Grønlands Energiforsyning (Nukissiorfiit) er en nettostyret virksomhed under Grønlands Hjemmestyre/Selvstyre. Nukissiorfiit producerer og distribuerer el, vand og varme.

Se mere om Nukissiorfiit på adressen: www.nukissiorfiit.gl/dk/

9.2.1 El- og varmforsyning i byerne

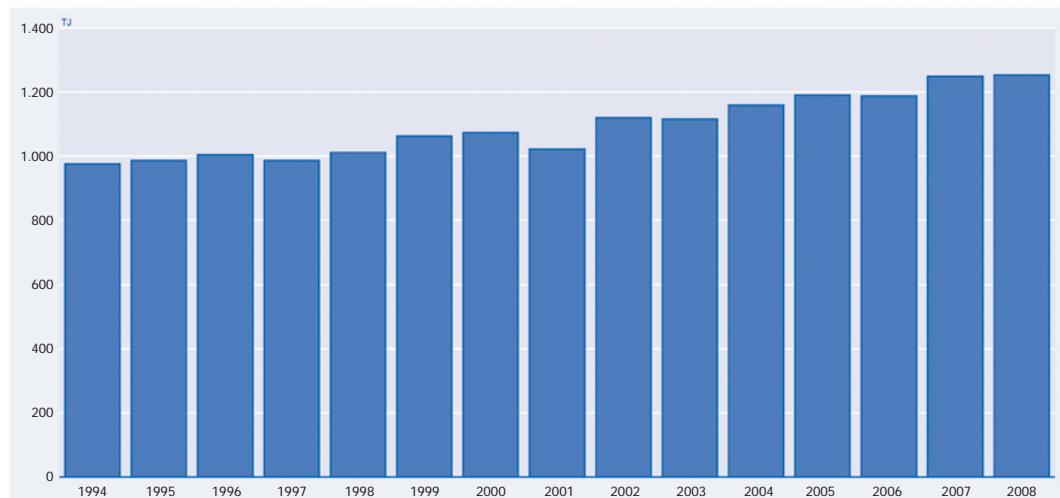
Indtil 1993, hvor vandkraftværket i Buksefjorden blev indviet, var forsyningen af el baseret på ét dieseldrevet elværk eller kraftværk med tilhørende distributionsnet i hver by. På grund af de store afstande mellem byerne har der hidtil ikke været økonomisk eller teknisk basis for transmissionsnet mellem byerne.

Produktionsomkostningerne er forholdsvis høje, fordi mange af anlæggene er ret små, og fordi der i hver by er etableret reserve- og nød-elværker. På grund af de klimatiske forhold kan forbrugerne ikke tåle længere afbrydelser af elforsyningen.

Produktionen af el på Nukissiorfiit's anlæg i byerne fremgår af Figur 9.3. Offentligt nybyggeri i Nuuk forsynes med elvarme fra vandkraftværket i Buksefjorden.

Titartagaq 9.3
Iloqarfinni kallerup inneranik tunissiorneq

Figur 9.3
Produktion af el i byerne

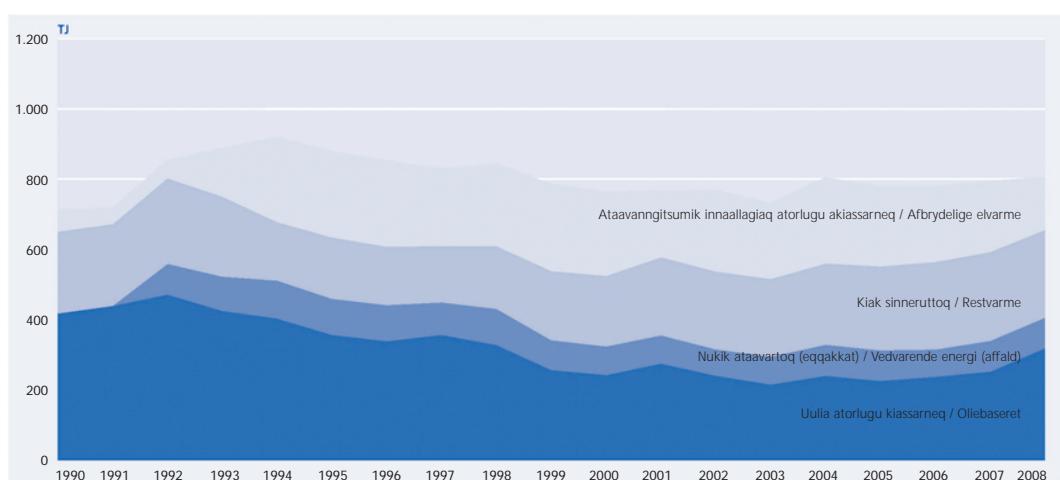

Najoqqutaq: Nukissiorfiit

Kilde: Grønlands Energiforsyning (Nukissiorfiit)

Titartagaq 9.4
Iloqarfinni kiassarnermik nioqquutisorneq

Figur 9.4
Produktion af varme i byerne

Najoqqutaq: Nukissiorfiit

Kilde: Grønlands Energiforsyning (Nukissiorfiit)

9.2.2 Nunaqarfinni pilersuineq

Nunaqarfinni pilersuineq illoqarfinit qularnaateqarneruvoq, tassami innaallagissiorfinnik sillimmatinik pilersitsisoqarsimanggimmat. Pilersuinerup qularnaassusia nunaqarfinni innaallagissiorfiit pingarnertut pingasunik generatoreqarnerisigut attanneqarpoq. Generatorimik unittoortoqartillugu sinneruttut taakku marluk innaallagissamik pilersuinernek attassiinnarsinnaasussaapput.

9.2.2 Forsyning i bygder

Forsyningssikkerheden i bygderne er mindre end i byerne, fordi der generelt ikke er etableret nød-elværker. Forsyningssikkerheden oprettholdes ved, at elværkerne i bygderne som hovedregel har tre generatoranlæg. Ved nedbrud på en generator skal de to andre fortsat kunne oprettholde forsyningen med el.

Nukissiorfiit akisussaaffeqarfiisa avataanni nunaqarfinni savaateqarfinnilu avinngarusimasuni innuttaasoqarpooq generatorkin angallattakkanki nammineq pigisanik atuisunik. Nunaqarfinni tamanut atugassamik kiassaasoqavinnigilaq. Nunaqarfinni ikittiunnarni pisortat illuutaat ataasiakkaat – tassaakkajuttarttunaqarfinni illut sullivit innaallagissiorfimmi motoorinit dieseltortunit imermit nillorsaammit kissamik sinneruttimik pilorsorneqartarpuit, nunaqarfinnilu illut amerlanersaata kissarsuummik uuliatortumik qitiusumilluunniit kiassaammit kiassarneqartarpuit.

9.2.3 Iermik pilersuineq

Iloqarfinni annerusumik tatsinit imeqarfinit kuunniillu imermik pilersusoqarpooq. Imeq tassanngaannit imeqarfinit erengup aqqutaaqtaatigoortinnejqartarpooq tassanilu salinneqartarluni atuisunut ingerlateqqinnejqannginnermini suliarineqartarluni.

Qaanaami ukiuunerani imermik pilersuinerup unittarfiani piffissami tassani nilannik aatsitsinikku imermik pilersusoqartarpooq.

Imeq erngup aqqutaa atorlugu imaluunniit sumiiffinni illut imermut tankeqarfigisaanni biillnik imertaatinik siammarter-neqartarpooq.

Nunaqarfiit katillugit 51 ukioq naallugu imermik pilersoneqartarpuit. Illunik toqqaannartumik imermik pilersuineq qatigoorluinnarpooq, imertartarfimmut ataatsimut arlalinnuluunniit imermik pilersusoqartarmat.

Nunaqarfiit qulingiluat imeqarfiliianit imermik pilersorneqartarpuit salineq tunngaviusumik atorneqarluni.

Salineq tunngaviusumik pilersuineq pillugu adresse ta-kuuk: [www2.mst.dk/common/Udgivramme/Frame.asp?http://www2.mst.dk/udgiv/publikationer/2000/87-7944-227-7/html/bil12.htm](http://www2.mst.dk/udgiv/publikationer/2000/87-7944-227-7/html/bil12.htm)

Nunaqarfinni imermik pilersuiffiunngitsuni ilaatigut aasaane-rani imermut slangilersuinikkut, ilaatigullu puilasunit, kuunnit tatsiniillu imertartoqartarpooq kiisalu nilannik apummillu aatsitsinikku pisarluni.

Uden for Nukissiorfiit's ansvarsområde er der beboere i bygder og isolerede færeholdersteder, der bruger private mobile generatorer.

Der er ikke egentlig offentlig varmeforsyning i bygderne. I få bygder forsynes enkelte offentlige bygninger, som regel bygdens servicehus, med restvarme fra kølevandet fra dieselsegeneratørerne på elværket, men størstedelen af bygdernes huse opvarmes med olieovne eller centralvarmeanlæg.

9.2.3 Vandforsyning

Vandforsyningen i byerne baseres hovedsageligt på vand fra vandsøer og elve. Herfra føres vandet gennem ledningsnet frem til vandværkerne, hvor det renses og behandles, inden det sendes videre til forbrugerne.

I Qaanaaq, hvor forsyningen af vand ophører i vinterperioden, sker vandforsyningen ved at smelte is.

Vandet distribueres til forbrugerne gennem ledningsnet eller med tankbiler i områder, hvor husene er forsynet med vandtanke.

I alt 51 bygder forsynes med vand hele året. Vandet leveres kun sjældent direkte til husene, men til et eller flere tapsteder. Ni bygder forsynes med vand fra anlæg der bruger principippet med omvendt osmose.

Se om omvendt osmose på adressen: www2.mst.dk/common/Udgivramme/Frame.asp?http://www2.mst.dk/udgiv/publikationer/2000/87-7944-227-7/html/bil12.htm

I bygder uden vandforsyning foregår forsyningen ved vandslanger om sommeren og ved manuel forsyning fra kilder, elve og søer samt ved smelting af is og sne om vinteren.

Tabel 9.1
Nukimmik atuineq

Tabel 9.1
Energiforbruget

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
	TJ										
Katillugit	8.500	8.711	9.822	9.055	8.561	9.472	9.282	9.356	9.660	9.663	I alt
Aamarsuit, aamarsuaasat	0	0	0	0	0	-	-	-	-	-	Kul, briketter
Benzina	426	450	467	479	479	520	487	504	533	537	Benzin
Petruulli	926	899	887	781	752	791	719	727	839	834	Petroleum
Gasolia	6.454	6.654	7.764	7.141	6.594	7.429	7.304	7.337	7.498	7.428	Gasolie
Gassi puaasamiittooq	12	7	7	7	7	6	7	6	5	5	Flaskegas
Erngup nukinganik innaallagissiuut	580	617	616	567	654	647	678	695	707	771	Vandkraft
Eqqakkat	103	85	81	80	75	79	89	87	78	88	Affald

Najoqquataq: Naatsorsueqqissaartarfik

Kilde: Grønlands Statistik

Tabel 9.2
Nukissiutinut atuinermit kuldioxid-mik aniatitsineq

Tabel 9.2
Udledning af kuldioxid fra energiforbrug

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
	1.000 ton										
Katillugit	576	590	673	620	577	645	628	632	654	649	I alt
Benzina	31	33	34	35	35	38	36	37	39	39	Benzin
Petruulli	67	65	64	56	54	57	52	52	60	60	Petroleum
Gasolla	478	492	575	528	488	550	540	543	554	549	Gasolie
Allat	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Andet

Najoqquataq: Naatsorsueqqissaartarfik

Kilde: Grønlands Statistik

Tabel 9.3
Illoqarfinni kallerup inneranik atuineq

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008		
	TJ											
Katillugit	537	551	552	574	572	565	610	622	665	678	I alt	
Nanortalik	12	12	13	14	13	13	12	12	12	13	Nanortalik	
Qaqortoq	33	33	33	33	33	33	35	36	37	36	Qaqortoq	
Narsaq	22	23	23	24	24	24	24	23	22	22	Narsaq	
Paamiut	19	19	18	18	18	19	28	28	28	29	Paamiut	
Nuuk	180	185	189	202	199	179	214	218	260	257	Nuuk	
Maniitsoq	35	36	33	29	29	29	29	30	30	31	Maniitsoq	
Sisimiut	57	58	58	60	61	64	67	71	75	75	Sisimiut	
Kangaatsiaq	5	5	6	6	6	6	6	6	5	6	Kangaatsiaq	
Aasiaat	38	39	38	40	40	43	41	40	38	50	Aasiaat	
Qasigiannguit	16	18	17	17	17	17	17	17	16	17	Qasigiannguit	
Ilulissat	55	58	56	61	62	66	66	69	69	69	Ilulissat	
Qeqertarsuaq	11	11	11	11	11	11	11	12	13	12	Qeqertarsuaq	
Uummannaq	16	17	17	18	17	18	17	17	17	16	Uummannaq	
Upernavik	13	13	13	14	14	14	14	15	16	14	Upernavik	
Qaanaaq	7	7	8	8	8	9	8	8	7	8	Qaanaaq	
Ammassalik	13	13	14	15	15	15	17	16	16	17	Ammassalik	
Illoqportoormiut	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5	Illoqportoormiut	

Najoqquaq: Nukissiorfitt

Kilde: Grønlands Energiforsyning (Nukissiorfitt)

Tabel 9.4
Illoqarfinni kiassarnermik tunisassiorneq

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008			
	MWh											
Katillugit	212.036	213.206	192.592	202.823	223.630	216.422	225.350	222.118	229.391	I alt		
Nanortalik	2.916	2.543	2.563	2.140	2.044	794	1.093	1.489	1.580	Nanortalik		
Qaqortoq	12.107	12.033	11.787	14.628	15.466	15.505	15.938	16.421	17.169	Qaqortoq		
Paamiut	15.133	15.907	16.455	14.967	15.940	15.627	14.955	14.913	16.702	Paamiut		
Nuuk	90.988	89.825	67.749	78.318	88.201	82.478	88.337	83.337	80.326	Nuuk		
Maniitsoq	21.901	20.820	21.651	20.534	22.296	21.751	24.496	22.387	24.889	Maniitsoq		
Sisimiut	23.323	29.015	27.547	27.657	30.800	30.415	30.012	31.552	33.398	Sisimiut		
Aasiaat	16.530	15.192	14.919	15.170	17.455	17.721	18.053	18.385	19.843	Aasiaat		
Qasigiannguit	6.081	6.910	7.738	7.138	7.658	7.764	7.907	7.014	6.923	Qasigiannguit		
Ilulissat	13.376	11.344	12.716	12.712	13.436	14.406	14.747	16.146	17.517	Ilulissat		
Uummannaq	2.570	2.676	2.650	3.216	2.816	3.009	3.006	3.448	3.851	Uummannaq		
Upernavik	1.130	1.254	884	1.035	1.561	1.695	1.445	1.607	1.357	Upernavik		
Qaanaaq	5.310	5.020	5.270	5.218	5.296	5.257	5.361	5.419	5.836	Qaanaaq		
Tasiilaq	671	668	662	90	661	Tasiilaq		
Illoqportoormiut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Illoqportoormiut		

Malugiuk: Qaqortumi 4.444 MWh, Nuunmi 13.958 MWh, Maniitsumi 2.505 MWh, Sisimiuti 2.505 MWh aamma Ilulissani 1.765 MWh namminneq ikualaavimminningaanngiit pisarpaaq. Illoqportoormiuni kissamik tunisassiorneq illoqutiglikkuataani sulleqgarfinniluunniit pisarpooq.

Najoqquaq: Nukissiorfitt

Anm.: I byerne Qaqortoq, Nuuk, Maniitsoq, Sisimiut og Ilulissat har Nukissiorfitt i 2007 aftaget henholdsvis 4.444, 13.958, 2.505, 4.478 og 1.765 MWh fra de kommunale forbrændingsanlæg. Al produktion af varme i Illoqportoormiut foregår i den enkelte husholdning eller virksomhed.

Kilde: Nukissiorfitt (Grønlands Energiforsyning)

Tabel 9.5

Imermik nioqutissiorneq pisortat imeqarfitaannit

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
	1.000 m ³										
Imeqarfinitt imeq tamarmi	5.383	5.628	5.334	5.516	5.251	6.230	6.310	5.993	6.146	6.361	Total produktion af vand
Inuinnaat atugaat	2.646	2.907	2.550	2.754	2.464	2.717	2.676	2.452	2.654	2.585	Befolkingens forbrug
Sullifissuit atugaat 1)	2.737	2.721	2.784	2.762	2.661	3.505	3.541	3.541	3.492	3.776	Forbrug i fiskeindustrien 1)

Nassuaat: 1) Kisitsisini taamaallat pineqarput imeq aalisakkanik sullifissuarnit Nuunnilu imeruersaasiorfimmit maqinnejartartoq, inuitissiornermik ingerlatsivinni allani atuineq inuinnaat atugaannut llaavog.

Najoqquataq: Nukissiorfiit

Tabel 9.5

Produktion af vand i offentlige vandværker

Note: 1) Tallene omfatter kun de mængder vand, der er aftaget af de egentlige fiskeindustrianelæg samt Nuuk Imeq i Nuuk. Derimod er andre erhvervsvirksomheders forbrug medregnet i befolkningens forbrug.

Kilde: Nukissiorfiit (Grønlands Energiforsyning)

Tabel 9.6

Nukimmik piujaannartumik atuineq

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	TJ	2004	2005	2006	2007	
Nukimmik atuinerup katinneri	8.711	9.822	9.055	8.561	9.472	9.281	9.356	9.660	9.663	Energiforbrug i alt		
Nukik ataavartup katinnera	702	697	647	729	726	766	782	784	859	Vedvarende energi i alt		
Ergup nukinganik innaallagissiorneq	617	616	567	654	647	678	695	707	771	Vandkraft		
Eqqakat	85	81	80	75	79	89	87	78	88	Affald		

Nukimmik atuinerup tamarmiusup iluaqutaanera procentningorlugit /

Andel af samlet energiforbrug i procent

Nukik ataavartup katinnera	8,1	7,1	7,1	8,5	7,7	8,3	8,4	8,1	8,9	Vedvarende energi i alt	
Ergup nukinganik innaallagissiorneq	7,1	6,3	6,3	7,6	6,8	7,3	7,4	7,3	8,0	Vandkraft	
Eqqakat	1,0	0,8	0,9	0,9	0,8	1,0	0,9	0,8	0,9	Affald	

Najoqquataq: Naatsorsueqqissaartarfik

Tabel 9.6

Forbrug af vedvarende energi

Kilde: Grønlands Statistik

Tabel 9.7
Ikummatissanik imerpalaasunik eqqussuineq

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
	Mio. liter							
Nunanut issittunut gasuulia	146,8	74,1	98,6	88,5	134,6	80,8	116,6	Arktisk Gasolie
Motorgasuulia -20	37,0	91,4	90,1	87,2	79,5	124,1	107,6	Motorgasolie -20
Motorgasuulia -5	19,5	11,6	18,3	13,6	18,4	-	-	Motorgasolie -5
Nunanut issittunut orsussaq diesel	4,5	5,5	5,5	5,0	4,3	6,1	5,8	Diesel Fuel Arctic
Gasuuliat katillugit	207,8	182,6	212,6	194,2	236,8	211,0	230,1	Gasolier i alt
Jet A-1/Petruuliu	23,0	23,0	20,6	15,9	24,8	26,7	26,4	Jet A-1/Petroleum
Motorbenzina	14,3	15,2	18,6	13,8	14,0	14,6	18,9	Motorbenzin
Uulliamik tunisassiat katillugit	245,0	220,9	251,7	224,0	275,5	252,3	275,4	Olieprodukter i alt
	GWh							
Nunanut issittunut gasuulia	1.471,4	735,1	963,0	870,8	1.325,0	791,8	1.142,6	Arktisk Gasolie
Motorgasuulia -20	370,8	929,5	896,0	869,9	791,6	1.234,6	1.071,1	Motorgasolie -20
Motorgasuulia -5	195,0	116,9	182,5	137,2	187,4	-	-	Motorgasolie -5
Nunanut issittunut orsussaq diesel	42,9	53,8	53,6	49,1	42,4	59,8	56,9	Diesel Fuel Arctic
Gasuuliat katillugit	2.080,2	1.835,3	2.095,2	1.927,0	2.346,5	2.086,2	2.270,5	Gasolier i alt
Jet A-1/Petruuliu	222,0	225,6	200,8	154,6	239,9	259,2	255,9	Jet A-1/Petroleum
Motorbenzina	128,6	137,2	167,3	124,6	125,9	131,9	170,3	Motorbenzin
Uulliamik tunisassiat katillugit	2.430,7	2.198,1	2.463,3	2.206,2	2.712,3	2.477,3	2.696,8	Olieprodukter i alt
	Mio. kr.							
Nunanut issittunut gasuulia	307,2	143,5	161,3	202,4	395,4	275,6	365,3	Arktisk Gasolie
Motorgasuulia -20	68,8	150,5	127,3	172,1	211,3	401,6	317,7	Motorgasolie -20
Motorgasuulia -5	35,7	18,0	25,0	24,7	44,5	-	-	Motorgasolie -5
Nunanut issittunut orsussaq diesel	8,4	9,0	7,9	11,5	11,8	20,9	16,4	Diesel Fuel Arctic
Gasuuliat (agguaqtigilissillugu)	420,1	321,0	321,5	410,7	663,0	698,2	699,3	Gasolier i alt
Jet A-1/Petruuliu	45,4	41,5	33,4	36,5	74,6	90,0	77,3	Jet A-1/Petroleum
Motorbenzina	29,5	28,0	32,3	30,8	38,0	45,6	51,9	Motorbenzin
Uulliamik tunisassiat (agguaqtigilissillugu)	495,0	390,4	387,2	478,0	775,6	833,7	828,5	Olieprodukter i alt
	Kr. pr. liter (CIF-pris)							
Nunanut issittunut gasuulia	2,09	1,94	1,63	2,29	2,94	3,41	3,13	Arktisk Gasolie
Motorgasuulia -20	1,86	1,65	1,41	1,97	2,66	3,24	2,95	Motorgasolie -20
Motorgasuulia -5	1,83	1,56	1,37	1,82	2,42	-	-	Motorgasolie -5
Nunanut issittunut orsussaq diesel	1,86	1,63	1,44	2,29	2,73	3,43	2,82	Diesel Fuel Arctic
Gasuuliat (agguaqtigilissillugu)	1,91	1,69	1,46	2,09	2,69	3,36	2,97	Gasolier Gns.
Jet A-1/Petruuliu	1,98	1,80	1,62	2,30	3,01	3,37	2,93	Jet A-1/Petroleum
Motorbenzina	2,06	1,84	1,74	2,23	2,71	3,11	2,74	Motorbenzin
Uulliamik tunisassiat (agguaqtigilissillugu)	1,95	1,73	1,54	2,15	2,74	2,76	2,43	Olieprodukter (gennemsnit)

Malugiuk: Takussutissami ikummatissanik imerpalaasunik tamakkiusunik eqqussuineq takutinneqarpoq, danskit amerikamiullu sakkutooqarnikkut nammuinneerlilik eqqussugaat llannungunnagit. Eqqussukkat annertussusaat aklillu titartagaq 6,5-mi annertussutsinut assingusuunngillat, taakkuami ikummatissanik imerpalaasunik atu-nermik takutitsisuummata.

Najooquttaq: KNI Polaroil A/S aamma Statoil A/S

Tabel 9.7
Import af flydende brændstoffer

Anm.: Oversigten viser den samlede import af flydende brændstoffer ekskl. det danske og amerikanske militærs egenimport. De importerede mængder og priser er ikke identiske med værdierne i figur 6.5, der viser forbruget af flydende brændstoffer.

Kilde: KNI Polaroil A/S og StatOil A/S

Tabel 9.8

Aallaqqaataat illoqarfinni nunaqarfinnilu nunami aalisakkerivinnut
atuisunullu nalinginnaasunut innaallagissamut akigitit

Tabel 9.8

Takster for el til almindelige forbrugere og
landbaseret fiskeindustri i byer og bygder

	Atuisunut nalinginnaasunut innaallagiaq / Almindelige forbrugere							Nunami aalisakkerivinnut innaallagiaq atugassaq / Landbaseret fiskeindustri						
	1. jan	1. sep	1. feb	1. jan	1. jan	1. aug	1. jan	1. jan	1. sep	1. feb	1. jan	1. jan	1. aug	1. jan
	2005	2005	2006	2007	2008	2008	2009	2005	2005	2006	2007	2008	2008	2009
Kr. pr. kWh														
Nanortalik	2,69	2,80	2,84	3,15	3,50	3,66	2,82	1,05	1,09	1,08	1,35	1,32	1,37	2,12
Aappilattoq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,06	1,10	1,29	1,33	1,76	1,81	1,86
Narsaq Kujalleq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,56	1,60	1,46	1,35	1,32	1,37	2,12
Tasiusaq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,66	1,70	1,82	1,71	1,95	2,00	2,82
Ammassivik	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	2,09	2,13	2,57	1,99	1,47	1,52	2,82
Alluitsup Paa	2,69	2,47	2,74	2,14	2,52	2,68	1,59	1,07	0,82	0,91	0,71	0,84	0,89	0,66
Qaqortoq	2,17	2,28	2,47	2,38	2,19	2,19	2,72	0,72	0,76	0,82	0,79	0,73	0,73	0,91
Saarloq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,48	1,52	1,96	1,52	1,50	1,55	2,23
Eqlalugaarsuit	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,06	1,10	1,25	1,9	1,61	1,66	1,73
Qassimiut	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	0,92	0,96	1,14	1,35	1,98	2,03	2,18
Narsaq	2,69	2,41	2,47	2,38	2,19	2,19	2,72	0,77	0,81	0,82	0,79	0,73	0,73	1,13
Igaliku	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,67	1,71	1,27	1,28	1,35	1,40	1,42
Qassiarsuk	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,24	1,28	1,53	1,92	1,34	1,40	1,80
Paamiut	2,69	2,43	2,63	1,76	2,03	2,19	2,76	0,92	0,81	0,88	0,59	0,68	0,73	1,15
Arsuk	2,69	2,80	2,84	3,15	3,18	3,34	2,82	1,10	1,14	1,17	1,2	1,06	1,11	1,47
Nuuk	1,46	1,46	1,58	1,37	1,44	1,52	1,48	0,49	0,49	0,53	0,38	0,48	0,51	0,61
Qeqertarsuatsiaat	2,69	2,80	2,41	2,17	2,64	2,80	2,82	1,03	1,07	0,80	0,72	0,88	0,93	1,90
Kapisillit	2,69	2,80	2,84	3,15	3,33	3,49	2,82	1,79	1,83	1,70	1,53	1,11	1,16	2,54
Maniitsoq	2,61	2,72	2,84	2,59	2,25	2,41	2,46	0,87	0,91	0,97	0,86	0,75	0,80	1,02
Atammik	2,69	2,80	2,84	3,15	3,42	3,58	2,82	1,66	1,70	1,35	2,49	1,14	1,19	1,87
Napasooq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,53	1,57	1,99	1,31	1,28	1,33	1,99
Kangaamiut	2,69	2,80	2,84	2,11	2,54	2,70	2,82	0,94	0,98	1,07	0,7	0,85	0,90	1,90
Sisimiut	2,10	2,21	2,26	1,84	2,04	2,20	2,23	0,70	0,74	0,75	0,61	0,68	0,73	0,93
Itilleq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,58	1,62	1,81	2,61	1,52	1,57	2,82
Sarfanguit	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,16	1,20	1,27	1,27	1,49	1,55	2,49
Kangaatsiaq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,16	1,20	1,33	1,22	1,23	1,29	1,62
Attu	2,69	2,80	2,58	1,37	2,38	2,54	2,82	1,00	1,04	0,86	0,41	0,79	0,85	1,68
Iginniarfik	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	2,17	2,21	2,00	2,22	2,10	2,15	2,82
Niaqornaarsuk	2,69	2,80	2,84	3,15	2,28	2,44	2,82	1,09	1,13	1,04	1,35	0,76	0,81	1,40
Ikerasaarsuk	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,78	1,82	1,21	1,52	1,45	1,50	1,92
Aasiaat	2,05	2,16	2,45	2,27	2,01	2,17	2,64	0,68	0,72	0,82	0,76	0,67	0,72	1,10
Akunnaaq	2,69	2,80	2,84	2,87	3,52	3,68	2,82	1,27	1,31	1,16	0,96	1,94	1,99	2,46
Kitsissuartsuit	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,52	1,56	1,79	1,9	1,60	1,66	2,47
Qasiglannnguit	2,69	2,80	2,84	2,69	2,52	2,68	2,82	0,94	0,98	1,03	0,9	0,84	0,89	1,30
Ikamiat	2,57	2,68	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	0,86	0,90	1,09	1,2	1,22	1,28	2,82
Ilulissat	1,93	2,04	2,16	2,03	1,91	2,07	2,38	0,64	0,68	0,72	0,68	0,64	0,69	0,99
Oqaatsut	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,84	1,88	2,28	2,76	1,86	1,91	2,45
Qeqertaq	2,69	2,80	2,84	3,15	2,24	2,40	2,82	1,20	1,24	1,67	1,81	0,75	0,80	2,20
Saqqaq	2,69	2,80	2,84	3,15	2,66	2,82	2,59	1,24	1,28	1,29	1,67	0,89	0,94	1,07
Ilimanaq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,91	1,95	1,83	2,37	1,78	1,84	2,82
Qeqertarsuaq	2,54	2,76	2,84	3,15	2,98	3,14	2,59	1,20	0,89	1,00	1,07	0,99	1,05	1,07
Kangerluk	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,03	1,07	1,65	1,96	1,74	1,80	2,63

(Uppernerup tulliani nangippoq)

(Fortsætter næste side)

Tabel 9.8 (Nangitaq)

Aallaqqaataat illoqarfinni nunaqarfinnilu nunami aalisakkerivinnut
atuisunullu nalinginnaasunut innaallagissamut akigitit

Tabel 9.8 (Fortsat)

Takster for el til almindelige forbrugere og
landbaseret fiskeindustri i byer og bygder

	Atuisunut nalinginnaasunut innaallagiaq / Almindelige forbrugere							Nunami aalisakkerivinnut innaallagiaq atugassaq / Landbaseret fiskeindustri							
	1. jan	1. sep	1. feb	1. jan	1. jan	1. aug	1. jan	1. jan	1. sep	1. feb	1. jan	1. jan	1. aug	1. jan	
	2005	2005	2006	2007	2008	2008	2009	2005	2005	2006	2007	2008	2008	2009	
Kr. pr. kWh															
Uummannaq	2,69	2,80	2,84	2,79	2,9	3,06	2,82	0,93	0,97	1,00	0,93	0,97	1,02	1,23	Uummannaq
Niaqornat	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,34	1,38	1,55	1,41	1,22	1,27	1,80	Niaqornat
Qaarsut	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,28	1,32	1,47	1,41	1,38	1,44	1,55	Qaarsut
Ikerasak	2,69	2,80	2,84	2,37	2,12	2,28	2,82	0,93	0,97	1,16	0,79	0,71	0,76	1,77	Ikerasak
Saattut	2,66	2,77	2,84	2,54	1,71	1,87	2,82	0,89	0,93	1,05	0,85	0,57	0,62	1,51	Saattut
Ukkusissat	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,01	1,05	1,21	1,49	1,22	1,27	1,56	Ukkusissat
Illorsuit	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,58	1,62	1,52	1,22	1,19	1,25	1,51	Illorsuit
Nuugaatsiaq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,34	1,38	1,77	1,51	1,56	1,62	1,93	Nuugaatsiaq
Upernivik	2,69	2,59	2,84	3,15	3,48	3,64	2,82	0,83	0,87	1,07	1,07	1,16	1,21	1,38	Upernivik
Upernivik Kujalleq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,48	1,52	1,65	1,37	1,35	1,40	1,97	Upernivik Kujalleq
Kangersuatsiaq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,18	1,22	1,06	1,14	1,28	1,33	1,94	Kangersuatsiaq
Aappilattoq	2,37	2,48	2,61	2,11	3,52	3,68	2,82	0,79	0,83	0,87	0,7	1,23	1,29	1,21	Aappilattoq
Nutaarmiut	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	2,69	2,73	2,59	3,15	2,46	2,51	2,82	Nutaarmiut
Tasiusaq	2,27	2,38	2,67	1,37	1,44	1,52	2,82	0,76	0,80	0,89	0,4	0,48	0,51	1,27	Tasiusaq
Nuussuaq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	2,00	2,04	1,66	1,65	1,55	1,61	2,21	Nuussuaq
Kullorsuaq	2,02	2,13	2,84	3,15	2,66	2,82	2,82	0,67	0,71	1,04	1,57	0,89	0,94	1,62	Kullorsuaq
Naajaat	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	2,69	2,73	2,84	2,55	1,98	2,03	2,82	Naajaat
Innaarsuit	1,50	1,61	2,19	3,15	1,72	1,88	1,77	0,50	0,54	0,73	1,2	0,57	0,63	0,73	Innaarsuit
Qaanaaq	2,69	2,80	2,84	3,15	2,2	2,36	2,82	1,21	1,25	1,57	1,15	0,73	0,79	1,33	Qaanaaq
Savissivik	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,23	1,27	1,41	2,52	1,52	1,58	2,25	Savissivik
Siorapaluk	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,72	1,76	1,55	1,73	1,55	1,60	2,42	Siorapaluk
Moriusaq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	2,69	2,73	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	Moriusaq
Tasiilaq	2,69	2,80	2,41	2,69	1,55	1,55	1,48	1,12	1,16	0,80	0,9	0,52	0,52	0,61	Tasiilaq
Sermiligaaq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,31	1,35	1,08	1,38	1,46	1,51	1,46	Sermiligaaq
Isortoq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,99	2,03	1,41	1,83	1,78	1,83	2,51	Isortoq
Kulusuk	2,69	2,80	2,30	3,15	3,52	3,68	2,82	1,17	1,21	0,77	1,22	1,28	1,33	1,51	Kulusuk
Tiniteqilaaq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	1,96	2,00	1,58	1,68	1,80	1,85	2,27	Tiniteqilaaq
Kuummiut	2,28	2,39	2,84	3,15	1,44	1,52	2,82	0,76	0,80	0,95	1,37	0,48	0,51	1,47	Kuummiut
Illoqqortoormiut	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	2,02	2,06	2,42	2,2	2,15	2,20	2,82	Illoqqortoormiut
Uunarteq	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	3,68	2,82	2,69	2,73	2,84	3,15	2,90	2,95	2,82	Uunarteq
Itterajivit	2,69	2,80	2,84	3,15	3,52	-	-	2,69	2,73	2,84	3,15	-	-	-	Itterajivit

Malugiuk: Januaarip aallaqqaataat 2005-mi innaallagissamut assiglirmiik akeqartitsinerup atorunnaarsinneqanngikkellarnerani atuisumut nalinginnaasumut akigitit taq kWh-mut 2,26 koruuniuvooq. Aalisakkanik suliffissuarnut kWh-mut 0,69 koruuniulluni.

Nass. Nunami aalisakkerivinnut innaallagissamut akigititamut illaasagaanni isertitat 50 pct. sinneqartut aalisakkanit qalerualinnillu tunisassianit pineqarsimasariaqparut. Akigititaq immikku ittoq tunisassiornermi piivusumi kisimi atorneqarsinnaavooq, suillifegarfiullu innaallagissamik atuinera alla pisisartut allat assigalugit akilgassilissitgiineqartarluni.

Najoqqutaq: Nukissiorfitt

Anm.: For ophævelsen af ens priser på el 1. januar 2005 var prisen på el til almindelige forbrugere 2,26 kr. pr. kWh. Fiskeindustrien betalte 0,69 kr. pr. kWh.

Note: For at være omfattet af tariffen for el til den landbaserede fiskeindustri, skal mere end 50 pct. af omsætningen være baseret på produktion af fisk og skaldyr. Den særlige tarif kan kun opbevares til den konkrete produktion, mens virksomhedens øvrige forbrug af el faktureres som for alle andre kunder.

Kilde: Grønlands Energiforsyning (Nukissiorfitt)

Tabel 9.9

Iloqarfinni numaqarfinnilu aalisakkanik tunisassiornermut aamma
atuismut nalinginnaasumut imermut akitilitat

	Atuismut nalinginnaasumut imeq / Almindelige forbrugere						Nunami aalisakerivinnut imeq atugassaq / Landbaseret fiskeindustri					
	1. jan	1. sep	1. feb	1. jan	1. jan	1. jan	1. aug	1. jan	1. feb	1. jan	1. jan	1. jan
	2005	2005	2006	2007	2008	2009	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Kr. pr. m ³											
Nanortalik	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	16,37	16,37	16,39	19,08	14,96	16,67
Aappilattoq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Narsaq Kujalleq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Tasiusaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Ammassivik	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,03	24,03	26,64	27,91	31,97	34,42
Alluitsup Paa	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Qaqortoq	24,78	24,78	26,64	27,91	30,9	30,29	9,70	9,70	9,80	10,37	10,30	12,57
Saarloq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Eqlugaarsuit	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Qassimiut	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Narsaq	17,10	17,10	13,63	18,56	31,97	34,42	5,70	5,70	4,54	6,19	12,23	23,23
Igaliku	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Qassiarsuk	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Paamiut	24,78	11,32	11,17	10,73	11,68	11,83	8,70	3,29	3,56	0,1	3,89	4,91
Arsuk	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Nuuk	17,10	17,10	15,82	14,48	19,34	17,78	5,70	5,70	5,27	4,83	6,45	7,38
Qeqertarsuatsiaat	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	22,93	27,91	18,38	34,42
Kapisillit	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Maniitsoq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	11,03	11,03	11,73	11,51	11,99	17,23
Atammik	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Napasooq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Kangaamiut	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Sisimiut	13,10	13,10	13,10	10,73	11,68	12,71	4,37	4,37	4,37	3,29	3,89	5,27
Itilleq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	28,05	34,42
Sarfanguit	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Kangaatsiaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	27,55	34,42
Attu	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Iginniarfik	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	25,08
Niaqornaarsuk	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Ikerasaarsuk	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Aasiaat	20,10	20,10	17,53	22,1	20,06	34,42	6,70	6,70	5,84	7,37	6,69	11,47
Akunnaaq	24,78	24,78	16,80	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	5,60	27,91	31,97	30,89
Kitsissuartsuit	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Qasigiannguit	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	15,03	15,76	16,47	13,66	18,69
Ikamiat	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Ilulissat	13,10	11,32	11,17	16,13	20,54	11,83	4,37	3,19	3,47	5,38	6,85	4,91
Oqaatsut	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Qeqertaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Saqqaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	26,71	32,55
Ilimanaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Qeqertarsuaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	21,37	21,37	22,38	25,96	25,94	31,68
Kangerluk	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	23,70	23,70	26,64	27,91	31,97	34,42
Uummannaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	23,03	23,03	23,54	27,91	31,97	34,42
Niaqornat	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Qaarsut	22,10	22,10	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Ikerasak	24,78	22,10	26,64	27,91	31,97	34,42	7,37	7,37	8,93	9,53	21,12	17,20
Saattut	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Ukkusissat	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42

(Uppernerup tulliani nangippooq)

Tabel 9.9

Takster for vand til almindelige forbrugere og
landbaseret fiskeindustri i byer og bygder

(Fortsætter næste side)

Tabel 9.9 (Nangitaq)

Iloqarfinni nunaqarfinnilu aalisakkanik tunisassiornermut aamma atuismut nalinginnaasumut imermut akigitit

Tabel 9.9 (Fortsat)

Takster for vand til almindelige forbrugere og landbaseret fiskeindustri i byer og bygder

	Atuismut nalinginnaasumut imeq / Almindelige forbrugere						Nunami aalisakerivinnut imeq atugassaq / Landbaseret fiskeindustri					
	1. jan	1. sep	1. feb	1. jan	1. jan	1. jan	1. aug	1. jan	1. feb	1. jan	1. jan	1. jan
	2005	2005	2006	2007	2008	2009	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kr. pr. m ³												
Illorsuit	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	11,37	11,37	26,64	27,91	31,97	34,42
Nuugaatsiaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Upernivik	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	22,75	27,91	31,97	34,42
Upernivik Kujalleq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Kangersuatsiaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	26,05	34,42
Aappilattoq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	18,03	18,03	26,64	16,31	31,97	34,42
Nutaarmiut	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Tasiusaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	13,37	13,37	14,93	13,97	11,05	34,42
Nuussuaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Kullorsuaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Naajaat	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Innarsuit	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Qaanaaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Savissivik	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Siorapaluk	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Moriusaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Tasiilaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	15,37	15,37	16,98	15,83	11,59	20,12
Sermiligaaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Isortoq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Kulusuk	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	21,37	21,37	26,64	19,64	19,05	18,86
Tiniteqilaaq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Kuummiut	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	12,70	12,70	11,60	13,64	13,38	16,37
Iloqqortoormiut	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42
Uunarteq	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	34,42	21,37	21,37	26,64	27,91	31,97	34,42
Itterajivit	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	.	24,78	24,78	26,64	27,91	31,97	.

Malugiuk: Januaarip aallaqqataanni 2005-mi imermut assigijimmiik akeqartitsinerup atorunnaarsinneqangikkallernerani atuismut nalinginnaasumut kubekmeterimut akigititaq 21,62 koruunusimavoq. Aalisakkanik suliffissuit kubekmeterimut 5,96 koruuninik akliliarpuit, annertussusissamillu isumaqtigilissut qaangersimagniku 21,96 koruuninik akliliarsarluk.

Nass.: Nunami aalisakerivinnut imermut akigititamat lulassagaanni isertitat 50 pct.-ii aalisakkanik qalerualinnillu piassariineqarsimasariaqput. Akigititaq tunisassiornermi piivusumi kisimi atorneqartarpooq, suliffeqarfiullu imermik atuinera allat atuimisut assigalugit aklisorsorneqartarluni.

Najoqtaq: Nukissiorfitt

Anm.: For opnævelsen af ens priser på vand fra 1. januar 2005 var prisen på vand til almindelige forbrugere 21,62 kr. pr. kubikmeter. Fiskeindustrien betalte 5,96 kr. pr. kubikmeter og 21,62 kr. ud over aftalte mængder.

Note: For at være omfattet af tariffen for vand til den landbaserede fiskeindustri, skal mere end 50 pct. af omsætningen være baseret på produktion af fisk og skaldyr. Den særlige tarif kan kun oppebæres til den konkrete produktion, mens virksomhedens øvrige forbrug af vand faktureres som for alle andre kunder.

Kilde: Grønlands Energiforsyning (Nukissiorfitt)

Tabel 9.10
Kallerup inneranut, imermut klassarnermullu aalajangigaasumik akiusut

Tabel 9.10
Takster for el, vand og varme

	1. maj 2001	1. apr 2002	1.apr 2003	1. aug 2004	1. jan 2005	1. sep 2005	1. feb 2006	1. jan 2007	1. jan 2008	1. aug 2009
Kr. pr. kWh										
Innaallagiaq qaammaqqutinut klísalu nukissianut	2,20	2,23	2,23	2,26	El til lys og kraft
Innaallagiaq ataavartumik innaallagissamik kiassarnermut	0,35	0,37	0,37	0,39	0,43	0,47	0,52	0,56	0,55	El til fast elvarme
Innaallagiaq ataavanngitsumik innaallagissamik kiassarnermut	0,28	0,30	0,30	0,32	0,35	0,40	0,45	0,50	0,48	El til afbrydelig elvarme
Innaallagiaq aalisakkanik suliffissuarnut	0,63	0,66	0,66	0,69	El til fiskeindustrien
Kr. pr. kubimeter										
Imeq	21,48	21,53	21,53	21,62	Vand
Imeq aalisakkanut suliffissuarnut	5,82	5,87	5,87	5,96	Vand til fiskeindustrien
Kr. pr. MWh										
Imermik klassaanermut	458,00	462,00	462,00	467,00	425,00	468,00	517,00	560,00	549,00	612,00
										Fjernvarme

Malugiuk: Kallerup inneranut imermullu assigilimmik akeqartitsineq januaarip aal-laquaataa 2005-mi atorunnaarsinneqarpoo. Taarsiullugulu assigililingisitaartumik akeqartitsineq eqqunneqarpooq. Allannguinermi siunertarineqarpooq innaallagis-samut imermullu akit siuniissami tunisassiornermi aningaaartuutinut piviusunut naleqqersuunneqartalernissaat. Illoqarfiiit mikinerusut, nunaqarfiiit aamma avinn-garusimmasumittut aktsuinissarujussuarmut illersorniarlugit Naalakkersuisut aalaj-angerput akisunerpaaffilersuhermik akitkinnerpaaffilersuhermillu periuseq eq-qunniarlugu. Periuseq ukiut tallimat ingerlanerinni eqqukkiaartuaarneqassaaq, taamaasilluni 2009-mi akit annerpaamik 50 pct.-nik qaffassimassallutik.

Najoquttaq: Nukissiorfiiit

Anm: Ens priser på el og vand er ophævet fra 1. januar 2005. I stedet er indført differencerede priser på el og vand. Målet med omlægningen er, at priserne på el og vand i fremtiden i højere grad skal afspejle de reelle produktionskostnlinger. For at skærme mindre byer, bygder og yderdistrikter mod for store prisstigninger har Landsstyret besluttet at indføre et system af maksimal- og minimumspriser. Disse indføres gradvis over fem år, således at priserne i 2009 højst er steget med 50 pct. af ensprisen reguleret for omkostningsstigninger.

Kilde: Grønlands Energiforsyning (Nukissiorfiiit)